

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตที่เกี่ยวกับการสอนภาษาไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 - 2530" สรุปได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต ที่เกี่ยวกับการสอนภาษาไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 - 2530 ด้วยวิธีการสังเคราะห์เชิงปริมาณ และการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร คำরা และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต ที่เกี่ยวกับการสอนภาษาไทยที่พิมพ์เผยแพร่ในช่วงปี 2518 - 2530 ของสถาบันอุดมศึกษา ในประเทศไทย ได้แก่ ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาควิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี 2 ชนิด คือ แบบสรุปรายละเอียดวิทยานิพนธ์ และแบบประเมินงานวิจัยด้วยตนเอง
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำรายชื่อวิทยานิพนธ์มาจำแนกตามลักษณะงานวิจัย เป็น 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร หนังสือเรียน เนื้อหาวิชา ด้านวิธีสอนและเทคนิคการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านนวัตกรรมเทคโนโลยีและสื่อการเรียนการสอน ด้านพฤติกรรมของครูและนักเรียน และด้านการเรียนการสอน แล้วบันทึกและประเมินคุณภาพวิทยานิพนธ์ นำผลประเมินวิทยานิพนธ์ที่ได้ตั้งแต่ B ขึ้นไป ที่เป็นงานวิจัยเชิงทดลอง และงานวิจัยเชิงบรรยาย ศึกษาความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ นำมาสังเคราะห์ในเชิงปริมาณ ส่วนที่สังเคราะห์ปริมาณไม่ได้ นำมาสังเคราะห์แบบคุณลักษณะ

5. การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลของวิทยานิพนธ์ จากแบบสรุปรายละเอียดของวิทยานิพนธ์ โดยนำมาแจกแจงตามลักษณะของปีที่เผยแพร่ ระดับการศึกษาที่ทำวิจัย ระเบียบวิธีวิจัย เนื้อหาที่เกี่ยวข้อง ตัวอย่างประชากร แหล่งที่อยู่ของประชากร และแหล่งผลิต แล้วนำวิทยานิพนธ์ที่ได้รับการประเมินผลตั้งแต่ B ขึ้นไป มาสังเคราะห์เชิงปริมาณและสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลสรุปจากการสังเคราะห์เชิงปริมาณ

1.1 ผลการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์เชิงปริมาณ ที่เกี่ยวกับการสอนภาษาไทยที่เป็นงานวิจัยเชิงทดลอง สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่สอนโดยใช้สื่อเน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสูงกว่านักเรียนที่สอนแบบปกติ มีค่าเฉลี่ยของค่าขนาดของผลเท่ากับ 1.0524

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่สอนโดยใช้แบบฝึกสูงกว่านักเรียนที่สอนโดยไม่ใช่แบบฝึก มีค่าเฉลี่ยของค่าขนาดของผลเท่ากับ 1.1493

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่สอนโดยให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางสูงกว่านักเรียนที่สอนแบบปกติ มีค่าเฉลี่ยของค่าขนาดของผลเท่ากับ 0.6087

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่สอนโดยใช้สิ่งเร้าสูงกว่านักเรียนที่สอนแบบปกติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.5397

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่สอนโดยใช้เทคนิคการสอนสูงกว่านักเรียนที่สอนแบบปกติ มีค่าเฉลี่ยของค่าขนาดของผลเท่ากับ .9104

1.2 ผลการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยกับทักษะการฟัง การอ่านและการเขียน พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะการฟัง การอ่าน และการเขียนเท่ากับ 0.66

2. ผลการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะของวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวกับการสอนภาษาไทย

แบ่งออกเป็น 6 ด้านดังนี้

2.1 ด้านหลักสูตร หนังสือเรียนและเนื้อหาวิชา ผลการสังเคราะห์ สรุปได้ดังนี้
 วิทยานิพนธ์ที่สำรวจความคิดเห็นของ ครู นักเรียน ผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับ
 ความสอดคล้องในการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา พบว่า ครู นักเรียน ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์
 ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า จุดประสงค์ทั่วไปของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับเนื้อหาในหลักสูตร

วิทยานิพนธ์ที่สำรวจเชิงวิเคราะห์หนังสือเรียนภาษาไทย มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์
 ของหลักสูตรส่งเสริมความรู้ความคิดให้เกิดทักษะทั้ง 4 การจัดกิจกรรมการสอนในหนังสือเรียน
 เนียงนอและเหมาะสม การวัดและการประเมินผลท้ายบทเรียนเหมาะสม สิ่งที่จะควรจะได้รับการ
 ปรับปรุงคือ เนื้อหาที่ทันสมัยเหมาะสมกับระดับชั้นและความสนใจของนักเรียน ลักษณะรูปเล่ม ควร
 กระตักวัด คงาม คงทน มีคุณภาพ ราคาถูก

วิทยานิพนธ์ที่สำรวจเชิงวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูและนักเรียน เกี่ยวกับค่านิยมที่มี
 อยู่ในหนังสือเรียนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายพบว่า ค่านิยมที่มีมากที่สุด
 ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นคือ ความรู้จักหน้าที่และความรับผิดชอบ ด้านการครองตน สังคม
 จริยธรรม ศาสนาและศีลธรรม ส่วนค่านิยมในหนังสือเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายคือ ความเสียสละ
 องค์ประกอบที่ส่งผลต่อจริยธรรมของละครตัวเอกคือการศึกษาและอายุ ฐานะทางครอบครัว ผู้เลี้ยงดู
 และสภาพแวดล้อมทางโรงเรียน

2.2 ด้านวิธีสอนและเทคนิคการสอน ผลการสังเคราะห์สรุปได้ดังนี้

วิทยานิพนธ์ที่ทดลองสอนเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้วิธีสอนและเทคนิค
 การสอนที่แตกต่างกัน 2 วิธี มีผลการวิจัยสรุปได้เป็น 2 ลักษณะคือ

ลักษณะแรก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยวิธีสอนแบบหนึ่งสูงกว่าวิธีสอนอีกแบบหนึ่ง วิธีสอน
 ที่มีลักษณะ เช่นนี้คือวิธีสอนที่ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง วิธีสอนโดยใช้สิ่งเร้า วิธีสอนโดยใช้เทคนิคการ
 สอนให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าวิธีสอนแบบปกติ

ลักษณะที่สอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน เมื่อใช้วิธีสอนที่แตกต่างกันดังต่อไปนี้
 วิธีสอนแบบศูนย์กลางการเรียนกับวิธีสอนปกติ วิธีสอนอ่านแบบ s q 3 R กับวิธีสอนปกติและวิธีสอนโดยใช้
 เพลงไทยร่วมสมัย ภาพการ์ตูนกับวิธีสอนปกติและวิธีการสอนแบบโปรแกรมสไลด์ เทกับการสอนวิธี
 สอนปกติ

2.3 ด้านการวัดและประเมินผล ผลการสังเคราะห์สรุปได้ดังนี้

วิทยานิพนธ์เชิงทดลอง เปรียบเทียบการใช้แบบฝึกกับไม่ใช้แบบฝึกพบว่านักเรียนที่ใช้แบบ
 ฝึกทักษะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ไม่ใช้แบบฝึก

วิทยานิพนธ์เชิงบรรยาย ใช้แบบทดสอบโคลซ์ประเมินผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาไทย
 เพื่อเปรียบเทียบแบบทดสอบโคลซ์และแบบทดสอบแบบเลือกตอบ พบว่าผลการวัดแบบทดสอบโคลซ์และ
 แบบทดสอบแบบเลือกตอบไม่แตกต่างกัน แบบทดสอบแบบเลือกตอบและแบบทดสอบโคลซ์ให้ผลตรงกัน

2.4 ด้านนวัตกรรมเทคโนโลยีและสื่อการเรียนการสอน ผลการสังเคราะห์สรุป ได้ดังนี้

วิทยานิพนธ์เชิงทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพของสื่อ พบว่าสื่อการสอนส่วนใหญ่มีประสิทธิภาพถึงเกณฑ์มาตรฐาน 90/90, 80/80 ยกเว้นสื่อการสอนที่เป็นแบบฝึกทักษะการอ่าน แบบโปรแกรมสไลด์เทปและบทเรียนแบบโปรแกรมวิชาภาษาไทยที่ไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐาน กล่าวคือ ไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐานใน 90 ตัวแรก

วิทยานิพนธ์เชิงทดลองเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการใช้สื่อการสอน พบว่านักเรียนที่เรียนโดยสื่อการสอนที่สร้างมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้สื่อ

2.5 ด้านพฤติกรรมของครูและนักเรียน ผลการสังเคราะห์สรุปได้ดังนี้

วิทยานิพนธ์สำรวจความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมของครูพบว่า นักเรียนประเมินผลพฤติกรรมครูไปในทางบวกเรื่องความสุจริต การเตรียมเนื้อหาและมีความรู้ในวิชาที่สอน ส่วนทางลบคือ พฤติกรรมการตรวจให้คะแนนทันที พฤติกรรมด้านการจูงใจ ครูมีพฤติกรรมด้านการสนับสนุนให้นักเรียนค้นคว้า ให้นักเรียนรู้จักมุ่งหมายก่อนการเรียนและการจูงใจในด้านบุคลิกมากที่สุด ส่วนปริมาณที่น้อยที่สุดคือการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่นักเรียน ครูที่มีอายุ วุฒิ และประสบการณ์มากจะมีพฤติกรรมทางบวกมากกว่าครูที่มี อายุ วุฒิ และประสบการณ์น้อย นักเรียนต้องการครูที่มีความเป็นกันเอง ใช้มุขตลกมีกลวิธีในการสอนและอารมณ์ดีมีคุณธรรม

วิทยานิพนธ์สำรวจความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียนเกี่ยวกับสมรรถภาพครูภาษาไทยพบว่าสมรรถภาพของครูภาษาไทยที่จำเป็นมากที่สุดคือ สมรรถภาพการสอน สิ่งที่จะส่งเสริมสมรรถภาพของครูให้มีประสิทธิภาพคือ การจัดให้มีการอบรมที่เกี่ยวกับหลักสูตร เนื้อหาวิชา คำราประกอบการเรียน สื่อการเรียนการสอน การบริการและสวัสดิการ และการวัดผลประเมินผล

วิทยานิพนธ์สำรวจความสามารถและความสนใจในการอ่านของนักเรียน พบว่าองค์ประกอบความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่ ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านเร็วมากที่สุดคือความสามารถในการเข้าใจศัพท์ การอ่านเรื่องแบบบอกโครงเรื่อง เพศหญิงมีความสามารถในการอ่านมากกว่าเพศชาย อาชีพ แหล่งที่อยู่ การศึกษาของบิดา มารดาส่งผลต่อความสามารถในการอ่าน นักเรียนที่พูดภาษากลางมีความสามารถในการอ่านสูงกว่า นักเรียนที่พูดภาษาถิ่นและภาษาอื่น

วิทยานิพนธ์สำรวจความต้องการนิเทศของครูและผู้บริหาร พบว่า ครูต้องการเกี่ยวกับวิธีสอนในเรื่องการสาธิตการสอนแบบต่างๆ การใช้สื่อ การสร้างสื่อ บุคคลที่ครูต้องการให้เป็นผู้นิเทศคือ ศึกษานิเทศก์ อุปสรรคในการนิเทศคือ ขาดความสัมพันธอันดีระหว่างผู้ร่วมงานและขาดงบประมาณในการปรับปรุงการเรียนการสอน

วิทยานิพนธ์สำรวจความยากง่ายในการเขียนสะกดคำของนักเรียน พบว่า ความสามารถ

ในการเขียนสะกดคำของเด็กที่เรียนในชั้นเด็กเล็ก มีความสามารถในการเขียนสะกดคำสูงกว่าเด็กที่ไม่เคยเรียนในชั้นเด็กเล็ก เพศหญิงและชายมีความสามารถในการเขียนสะกดคำไม่แตกต่างกัน สาเหตุที่นักเรียนเขียนผิดเพราะเห็นแบบแผนผิด เขียนตามความหมายของคำ เขียนตามเสียงพูด เสียงอ่านสำเนียงภาษาถิ่น เดา และเขียนตามการถ่ายเสียงคำจากต่างประเทศ

วิทยานิพนธ์ศึกษาความสามารถในการเขียนสะกดคำของนักเรียน พบว่าความสามารถในการเขียนสะกดคำอยู่ในเกณฑ์ต่ำ นักเรียนหญิงมีความสามารถทางการเขียนสูงกว่านักเรียนชาย สาเหตุแห่งการเขียนสะกดคำผิดเพราะได้รับประสบการณ์มาผิด ไม่ทราบความหมายของคำ ไม่แม่นยำในหลักภาษา ไม่คุ้นเคยกับการใช้พจนานุกรม ออกเสียงพูดหรือเสียงอ่านผิด ใช้แนวเทียบผิดและการเดา

วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนของครู โดยสำรวจจากครู ผู้บริหารพบว่า สิ่งที่ครูนิยมใช้คือกระดานดำ หนังสืออ้างอิงประกอบบทเรียน หนังสือพิมพ์ วารสารต่างๆ การใช้แหล่งสารนิเทศของครูภาษาไทยคือ ห้องสมุดของโรงเรียน ของมหาวิทยาลัย และของส่วนตัว โดยใช้สื่อ ภาพนิ่ง แถบบันทึกภาพ แถบบันทึกเสียง อุปกรณ์ในการใช้สื่อ ไม่ทราบแหล่งบริการ ขาดงบประมาณ สื่อมีจำนวนจำกัด ไม่ได้ได้รับความสะดวกในการยืมสื่อ และห้องสมุดมีสื่อไว้บริการไม่เพียงพอ

วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวกับการใช้กิริยาร่วมทางวาจาระหว่างครูและนักเรียน พบว่า ครูมีพฤติกรรมการมากกว่านักเรียน กิริยาร่วมทางวาจาที่ปรากฏในการเรียนการสอนภาษาไทย คือครูใช้กิริยาร่วมทางวาจามากกว่านักเรียน ครูใช้วาจาควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนมากกว่าครูกระตุ้นส่วนนักเรียนใช้กิริยาร่วมทางวาจาโดยพูดและอ่านเป็นรายบุคคลมากกว่าเป็นหมู่

วิทยานิพนธ์ที่สำรวจเชิงวิเคราะห์ ประสบการณ์ส่วนตัวที่มีผลต่อคุณภาพของลายมือ พบว่าประสบการณ์ส่วนตัวที่มีผลต่อคุณภาพของลายมือเพศไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพของลายมือ ข้อบกพร่องที่พบในการเขียน คือความเป็นระเบียบของตัวหนังสือ

2.6 ด้านการเขียนการสอน ผลการสังเคราะห์สรุปได้ดังนี้

วิทยานิพนธ์เชิงสำรวจศึกษาปัญหาการเรียนการสอน จากผู้บริหาร ครู และนักเรียน พบว่า เนื้อหาในการเรียนซ้ำซ้อนและมากเกินไป ครูไม่ได้รับการอบรม ขาดงบประมาณ ขาดการติดต่อประสานงานที่ดีระหว่างครูและนักเรียน ครูที่สอนซ่อมเสริมไม่เพียงพอ ครูขาดความรู้และประสบการณ์ นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของการเรียน ขาดความสนใจในการเรียน อุปกรณ์ไม่เพียงพอ

วิทยานิพนธ์เชิงสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอน เช่น วิธีการสอนเชิงทักษะการพูด การใช้નાણการประกอบการสอน การใช้คณิศนวิทฐา เนลงพันเมือง วรณกรรมพันบ้าน ประกอบการสอน พบว่า กิจกรรมที่จะทำใหการเรียนการสอนมีประลธิธิภานคือ การฝึกปฏิบัติจริง ด้วยวิธี

การต่างๆ เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การอ่านบทสนทนา การอ่านทำนองเสนาะ การแสดงเพลงเรือ การทอขปวีสนาทำทาง โดยมอบหมายให้แบ่งกลุ่มรับผิดชอบหรือเป็นรายบุคคล จะทำให้การเรียนการสอนวิชาภาษาไทยมีประสิทธิภาพสูง

วิทยานิพนธ์สำรวจความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการใช้หนังสือคู่มือ พบว่า หนังสือคู่มือทำให้เตรียมการสอนสะดวกและสอนได้ตรงตามจุดประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาของคู่มือชัดเจน ข้อคิดที่ได้จากเรื่องในแต่ละบทเรียนเหมาะสมกับวัยของนักเรียน สิ่งที่ต้องการคือคำแนะนำเกี่ยวกับวิธีสอน การจัดกิจกรรมและการใช้อุปกรณ์การสอน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการสังเคราะห์เชิงปริมาณ

สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1.1 จากผลการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับทักษะการอ่าน การพูดและการเขียน จากจำนวนสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 6 ค่า มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับทักษะ การอ่าน การพูดและการเขียนที่เกี่ยวข้องเป็น 0.59 ซึ่งเป็นค่าบวกแสดงให้เห็นว่า ขนาดของความสัมพันธ์มีค่าปานกลาง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากงานวิจัยแต่ละเล่ม หาดความสัมพันธ์ด้านเดียวและไม่ครบทุกด้าน และนักเรียนบางคนมีทักษะในแต่ละด้านไม่เท่ากัน จึงทำให้เมื่อเฉลี่ยรวมแล้วได้ค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าปานกลาง แต่ก็ยังเป็นค่าบวก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ทักษะการอ่าน การพูด และการเขียน ซึ่งสามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ ถึงร้อยละ 34.8 ที่เหลืออีกร้อยละ 65.2 เป็นผลเนื่องมาจากอิทธิพลอื่น ซึ่งเป็นเรื่องที่ควรจะได้ศึกษาต่อไป

1.2 จากผลการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ที่เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์กับวิธีสอน พบว่างานวิจัยที่เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์วิธีสอนที่ใช้สื่อ เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงกว่าวิธีสอนแบบปกติ ซึ่งสอดคล้องกับผลการสังเคราะห์ของ โมศรี สมบูรณ์ (2531:87-91) และทินธ์อาภา บุญรัตน์ (2531:58-60) พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยสื่อเน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติ โดยมีค่าเฉลี่ยของค่าขนาดของผลเท่ากับ 1.0524 เนื่องจากวิธีสอนโดยใช้สื่อเน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นวิธีสอนที่ใช้สื่อ ได้แก่ สไลด์เทป บทเรียนแบบโมดูล บทเรียนแบบโปรแกรม ชุดการสอน หน่วยการสอน หนังสืออ่านประกอบ ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อัตโนมัติมีประสิทธิภาพสูงสุดว่าการเรียนรู้นิ่งๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการสังเคราะห์ของศิริภา นุสสุวรรณ

(2530 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า สื่อการสอนเรียนรู้ด้วยตนเองมีประสิทธิภาพสูงสุดในกลุ่มผู้เรียน นอกจากนั้นนักเรียนได้ฝึกการเรียนรู้ไปตามลำดับขั้น จากสิ่งที่ง่ายไปหาสิ่งที่ยากทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นต่อวิธีการเรียนแบบใหม่ นอกจากนั้นยังเรียนตามความสามารถของคน โดยที่นักเรียนที่เรียนเร็วจะไม่รู้สึกเบื่อที่จะต้องฟังครูอธิบายซ้ำและคอยให้นักเรียนที่เรียนช้า เมื่อนักเรียนเรียนด้วยสื่อซึ่งเป็นผลทำให้ประสิทธิภาพการเรียนการสอนสูงขึ้น และดีกว่าการสอนแบบปกติ

งานวิจัยที่เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์วิธีสอนที่ใช้แบบฝึก วิธีสอนที่ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง วิธีสอนโดยใช้สิ่งเร้า และวิธีสอนโดยใช้เทคนิคการสอน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าวิธีสอนแบบปกติ โดยมีค่าเฉลี่ยของค่าขนาดของผลเรียงตามลำดับ 1.1493 0.6087 6.5379 0.9104 ซึ่งวิธีสอนทั้ง 4 ชนิด เป็นวิธีสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียน การสอนแบบประสมศิลป์ การสอนแบบซินติเคท การสอนโดยใช้เทคนิคการแสดงปฏิบัติการตอบสนอง ซึ่งการเรียนแบบนี้นักเรียนจะเกิดประสบการณ์ตรงทำให้นักเรียนมีประสิทธิภาพในการเรียน ดังที่ สุจิต เพ็ชรชอบ(2531:178) กล่าวถึง การเรียนแบบศูนย์กลางการเรียน โดยชี้ให้เห็นว่าช่วยให้นักเรียนมีประสิทธิภาพขึ้น ทำให้วิธีสอนที่ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการสอนแบบปกติ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จันทร์เพ็ญ เชื้อพานิช และคณะ (2531:172) ที่พบว่าการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าที่เน้นครูเป็นศูนย์กลาง

2. ผลการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ

สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

2.1 จากผลการวิจัยที่สำรวจความคิดเห็นของ ครู ผู้บริหาร นักเรียน และศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับจุดประสงค์ในหลักสูตรพบว่า จุดประสงค์ทั่วไปมีความสอดคล้องกับเนื้อหาในหลักสูตรในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จันทร์เพ็ญ เชื้อพานิช และ นริ่มพรณ อุดมฉิน (2525:327-356) พบว่าเนื้อหาวิชามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ที่เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องมาจากปัจจุบันได้มีการปรับปรุงหลักสูตรและเนื้อหาอยู่เสมอ มีการอบรมครู เรื่องหลักสูตรและการใช้หลักสูตรทำให้ ครู ผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์ มีความเข้าใจหลักสูตรมากขึ้น เป็นผลทำให้ครู ผู้บริหาร นักเรียน และศึกษานิเทศก์มีความคิดเห็นว่าจุดประสงค์ทั่วไปของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับเนื้อหาในหลักสูตร

2.2 จากผลการวิจัยที่เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้วยวิธีสอนที่แตกต่างกัน พบว่ามีวิธีการสอนที่แตกต่างกัน 2 วิธี เมื่อเปรียบเทียบกับการสอนแบบปกติแล้ว ที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนไม่แตกต่างกัน คือ วิธีสอนแบบศูนย์กลางเรียนกับวิธีสอนแบบโปรแกรมสไลด์ เทป อันเนื่องมาจาก ประการแรกนักเรียนในกลุ่มทดลอง ไม่คุ้นเคยกับวิธีการเรียนรู้แบบใหม่ ที่

นักเรียนจะต้องใช้สมาธิในการสร้างความเข้าใจ และเรียนรู้ทุกอย่างด้วยตนเอง ในขณะที่กลุ่มควบคุมได้รับการอธิบายชี้แจงจนเข้าใจจากครูผู้สอน ซึ่งเป็นวิธีการเรียนรู้ที่นักเรียนเคยชินกว่า อาจเป็นสาเหตุให้นักเรียนกลุ่มทดลองซึ่งไม่มีโอกาสเช่นนั้น เรียนรู้ได้เต็มที่ ถึงแม้ว่าผู้ควบคุมกลุ่มทดลองจะให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียน เมื่อนักเรียนมีข้อสงสัยเกี่ยวกับวิธีการเรียน จากบทเรียนแบบโปรแกรมเท่านั้น ประการที่สอง การสอนแบบโปรแกรมและการสอนตามปกติ ได้ดำเนินไปโดยมุ่งหวังจะให้เด็กเรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความสามารถตามจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่ผู้วิจัยวางไว้ ดังนั้นลำดับขั้นคอนของเนื้อหาที่ใช้สอนกลุ่มควบคุม จึงเหมือนกับลำดับขั้นของเนื้อหาในบทเรียนแบบโปรแกรม ทำให้นักเรียนทั้งสองกลุ่ม ไม่มีการเสียเปรียบกับทั้งในด้านปริมาณของเนื้อหาและช่วงเวลาในการเรียนรู้ ไม่เสียเปรียบกันในเรื่องการทดลองและแบบฝึกหัดทบทวน ประการที่สาม การสอนแบบโปรแกรม มีจุดอ่อนที่ความสามารถให้ความรู้และประสบการณ์ได้ในขอบเขตจำกัด ซึ่งผิดกับการสอนตามปกติ ที่ว่านักเรียนสามารถซักถามปัญหาต่างๆ ที่ตนสงสัยได้อย่างกว้างขวาง นักเรียนกลุ่มทดลองต้องศึกษาโดยอ่านบทเรียนติดต่อกัน ต้องใช้ความคิดมากในขณะศึกษาบทเรียน จึงทำให้เกิดความเครียดมากกว่ากลุ่มควบคุม ที่เรียนโดยการสอนตามปกติ ซึ่งเรียนโดยการฟัง การอภิปรายและซักถามกันเป็นส่วนใหญ่ ทำให้เกิดความเครียดและล้านน้อยกว่าในการสอนตามปกติ ผู้เรียนมีโอกาสซักถามเป็นการสื่อสารสองทาง ที่สามารถเปลี่ยนไปได้ตามความเหมาะสมของสถานการณ์ และครูมีโอกาสนำสื่อการสอนหลายๆ อย่างใช้ร่วมกันกับการอธิบาย ประการที่สี่ บทเรียนแบบโปรแกรมที่สร้างขึ้น แม้จะทำการทดลองและปรับปรุงตามหลักวิชาแล้วก็ตาม อาจยังมีคุณภาพไม่ดีพอ ซึ่งทำให้นักเรียนบางคนไม่เข้าใจในบทเรียน นอกจากนั้นผู้เรียนขาดสมาธิ และเรียนแต่ละกรอบอย่างลวกๆ ไม่มีจรรยาบรรณอย่างถึถ้วนลึกซึ้ง ทำให้ขาดความเข้าใจ เนื่องจากไม่คุ้นเคยกับการเรียนแบบโปรแกรมมาก่อน จึงทำให้นักเรียนที่เรียนโดยบทเรียนแบบโปรแกรม มีผลสัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกับนักเรียนที่เรียนแบบปกติ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มานิสซ์ โทธิกุล (2527 : 38 - 41) ที่พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยวิธีสอนที่ใช้บทเรียนแบบโปรแกรม กับการสอนปกติไม่แตกต่างกัน

2.3 จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลในการใช้แบบทดสอบโคลซ์ และแบบทดสอบแบบเลือกตอบ พบว่าผลการวัดแบบทดสอบโคลซ์และแบบทดสอบแบบเลือกตอบ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไมตรี สมบูรณ์ (2531 : 87 - 91) ที่พบว่าผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในการตอบแบบเลือกตอบ สูงกว่านักเรียนที่ใช้แบบทดสอบโคลซ์ อาจเนื่องมาจากคุณภาพของข้อสอบ ไม่ได้เกณฑ์มาตรฐานเพียงพอ ด้วยประการแรก ผู้ทดสอบต้องใช้เวลาและแรงงานมากในการสร้างข้อสอบ การกำหนดข้อสอบให้ตรงตามวัตถุประสงค์ และต้องออกข้อสอบล่วงหน้าในขณะที่ยังไม่ถึงเรื่องนั้น ทำให้ข้อสอบไม่ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งมีผลทำให้คุณภาพของแบบทดสอบไม่ได้มาตรฐาน ประการที่สอง เกณฑ์ในการตรวจเฉลยของทดสอบยังไม่

เที่ยงตรงพอ สำหรับแบบทดสอบ เพราะแบบทดสอบโคลซ์เป็นแบบทดสอบที่ให้โอกาสแก่นักเรียนในด้านความคิดที่จะนำความรู้มาเติมคำอย่างอิสระ เมื่อผู้ตรวจเฉลยมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน อาจเป็นผลให้การให้คะแนนไม่เที่ยงตรง ประการที่สาม นักเรียนที่ทำแบบทดสอบโคลซ์ไม่สามารถเดาคำตอบได้ นักเรียนที่จะทำข้อสอบแบบโคลซ์ และแบบทดสอบเลือกตอบได้จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่นั้นๆ เมื่อนักเรียนมีความรู้ก็สามารถทำแบบทดสอบได้ทั้งแบบทดสอบโคลซ์และแบบทดสอบแบบเลือกตอบ ซึ่งขณะเดียวกัน นักเรียนที่ไม่มีความรู้ก็ไม่สามารถทำแบบทดสอบโคลซ์และแบบทดสอบแบบเลือกตอบได้

2.4 จากผลการวิจัยเกี่ยวกับนวัตกรรมเทคโนโลยีและสื่อการเรียนการสอน พบว่า วิทยานิพนธ์บางเล่มที่เกี่ยวกับ การหาประสิทธิภาพของสื่อมีประสิทธิภาพไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐาน 90/90 , 80/80 ซึ่งมีเฉพาะ 90 , 80 ตัวหลัง 90,80 ตัวแรกคือคะแนนแบบฝึกหัดในบทเรียน 90,80 ตัวหลังคือคะแนนทดสอบท้ายบทเรียน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากประการแรก นักเรียนไม่เห็นความสำคัญในการเรียน ด้วยรู้ว่าคะแนนจากการทดสอบไม่มีผลต่อการเรียนในเวลาปกติ จึงขาดความตั้งใจในการทดสอบ ประการที่สอง นักเรียนขาดความซื่อสัตย์ ความมีวินัยในตนเอง เปิดอ่านคำตอบก่อนทำ ทำให้ขาดการลำดับความรู้อย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งมีผลต่อคะแนนในการทำแบบทดสอบ ประการที่สาม ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง อาจเป็นระยะเวลาที่นักเรียนใกล้สอบไล่ประจำปี หรือมีกิจกรรมภายในโรงเรียน ทำให้นักเรียนขาดความสนใจ และตั้งใจในการทำแบบทดสอบ ประการที่สี่ จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองไม่คงที่ เนื่องจากลาป่วย และทำกิจกรรมของโรงเรียน จึงขาดความต่อเนื่องในด้านความรู้ ซึ่งมีผลต่อคะแนนแบบฝึกหัดหลังการทดลอง ทำให้คะแนนใน 90,80 ตัวหลัง ไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐาน อันมีผลทำให้ประสิทธิภาพของสื่อไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐาน

2.5 จากผลการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมของครูและนักเรียน พบว่า ครูต้องการนิเทศเกี่ยวกับวิธีสอนในเรื่องการสาธิตการสอนแบบต่างๆ ที่ทันสมัย การใช้สื่อการสอนชนิดต่างๆ และการสร้างสื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ เพราะสิ่งเหล่านี้จะช่วยทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แต่ไม่มีโอกาสได้รับการนิเทศ ประการแรก เนื่องจากครูมีภาระรับผิดชอบในการสอนมาก รวมทั้งต้องรับผิดชอบในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน นอกเหนือจากการเรียนการสอน ทำให้ไม่มีโอกาสเข้ารับการนิเทศ ประการที่สอง ครูในโรงเรียนหรือครูในหมวดวิชาที่มีจำนวนน้อยไม่สามารถส่งเข้ารับการอบรมได้ทั่วถึง ประการที่สาม ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของการนิเทศการสอน จึงไม่ส่งเสริมให้มีการนิเทศ ประการที่สี่ โรงเรียนขาดงบประมาณในการส่งตัวครูเข้ารับการอบรม

2.6 จากผลการวิจัยเกี่ยวกับด้านการเรียนการสอนพบว่า อายุและประสบการณ์ของผู้สอนที่มีอายุและประสบการณ์มาก มีผลต่อการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ

กฤษฎา เดิศสาราญ (2529 : 83 - 84) ที่พบว่า ประสบการณ์ในการสอนของครูมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เนื่องมาจากผู้สอนที่มีอายุมาก ผ่านการสอนมานาน ย่อมมีความแม่นยำในเนื้อหาและมีทักษะการสอนในอันที่จะประยุกต์เนื้อหาเข้ากับวิธีสอน และนำไปใช้กับนักเรียนได้ดีกว่าครูที่อายุน้อย ซึ่งยังขาดทักษะในด้านวิธีสอน และเทคนิคการสอนต่างๆ รวมทั้งความแม่นยำในเนื้อหา ทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ และขาดความมั่นใจในการสอน ทำให้นักเรียนขาดความเชื่อมั่นในตัวครู ซึ่งเป็นผลให้การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพดีเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะ

สำหรับครูภาษาไทย

1. จากผลการวิจัยพบว่า วิธีสอนทั้ง 5 ชนิด ได้แก่ วิธีสอนที่ใช้สื่อเน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล วิธีสอนที่ใช้แบบฝึก วิธีสอนโดยให้สิ่งเร้า วิธีสอนยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง และวิธีสอนโดยใช้เทคนิคการสอน สามารถทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จึงควรพิจารณา นำวิธีการสอนเหล่านั้นมาใช้ ผู้เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนซึ่งได้แก่ ผู้บริหาร ครู ศึกษานิเทศก์ ควรร่วมมืออย่างจริงจังด้วยการจัดนิเทศภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน เพื่อให้ครูได้ทราบถึงวิธีสอนและเทคนิคการสอน อันจะได้นำมาใช้กับการเรียนการสอนซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2. จากผลการวิจัยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย กับทักษะการอ่าน การพูด การเขียน มีความสัมพันธ์กันทางบวกดังนั้น ในการสอนผู้สอนควรจะได้ปรับปรุงวิธีการสอนและเทคนิคการสอน เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะทั้ง 4 คือ การฟัง การอ่าน การพูด และการเขียนให้ดียิ่งขึ้น อันเป็นผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงตามไปด้วย

สำหรับบรรณาธิการ

3. ควรจัดระบบในการพิมพ์หนังสือวิทยานิพนธ์ ให้สะดวกแก่ผู้ใช้ ในกรณีที่ครูจะใช้แบบฝึก ชุดการสอน ชุดการเรียน จากผลงานการวิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น นำไปใช้ในการเรียนการสอน อันเนื่องจากครูเห็นความสำคัญของวิทยานิพนธ์มากขึ้น ในการนำไปใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนและเพิ่มวุฒิ

สำหรับภาควิชา

4. ควรจ้างงานวิจัยที่เป็นเชิงทดลองและงานวิจัยเชิงบรรพชาศึกษาค่าสหสัมพันธ์เกี่ยวกับการสอนภาษาไทย ในลักษณะที่มีเนื้อหาประเภทเดียวกันแต่ต่างประชากรกัน เพื่อที่จะได้นำผลการวิจัยแต่ละเรื่องมาสังเคราะห์ ว่ามีความสอดคล้องหรือขัดแย้งกันอย่างไร

สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับวงการศึกษา

5. ผู้ร่างหลักสูตรแบบเรียนและเนื้อหาวิชา ควรจะได้นำผลการวิจัยไปปรับปรุงเกี่ยวกับเนื้อหาในหลักสูตร หนังสือเรียน ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น
6. กระทรวงศึกษาธิการ ควรจัดเพิ่มศึกษานิเทศก์วิชาภาษาไทยให้มากยิ่งขึ้น เพื่อสนองความต้องการของครูในด้านการนิเทศได้ทั่วถึง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ในสาขาวิชาอื่นๆ เพื่อเป็นการรวบรวมงานวิจัยเป็นหมวดหมู่ และได้ข้อสรุปจากผลการวิจัยหลายๆ เรื่อง ซึ่งจะเป็ประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า
2. ควรจะได้มีการสังเคราะห์ในระดับที่ 2 คือ นำหัวข้อที่เกี่ยวข้องมาสังเคราะห์จนเกิดเป็นสาขาใหม่ เพื่อให้ได้ข้อสรุป จากผลการวิจัยอื่นจะนำประโยชน์มาสู่วงการศึกษา
3. ผู้ที่จะสังเคราะห์งานวิจัยครั้งต่อไป ควรจะได้สำรวจงานวิจัย ว่ามีคุณภาพเพียงพอที่จะสังเคราะห์หรือไม่ ซึ่งงานวิจัยที่จะสังเคราะห์ได้ในบางสาขานั้นน้อยเกินไป ทำให้ผลที่ได้ไม่สมบูรณ์ และไม่คุ้มค่า

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย